

Preemraffmålet – ökad möjlighet att få tillstånd?

Vindkraftens angelägna allmänintresse måste få en ökad tyngd i tillåtlighetsbedömningen, vilket det så kallade Preemraff-målet skulle kunna bidra till, skriver Christina Rydell Ahlström på MAQS advokatbyrå.

En kompensationsåtgärd innebär att den som får ett tillstånd eller dispens från till exempel artskyddsförordningen ska vidta vissa åtgärder för att kompensera

den skada eller det intrång som verksamheten kan medföra. Det kan vara fråga om intrång i naturvårdsintressen eller allmänna intressen. Kompensationsåtgärden föreskrivs i villkor som inkluderas i tillståndet eller i dispensbeslutet.

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt meddelade en dom i november 2018 (mål nr M 4708-16) där frågan om kompensationsåtgärder aktualiserades ("Preemraff-målet"). Målet rörde tillstånd till befintlig och utökad verksamhet bestående i raffinering av mineralolja och gas med mera. Den utökade verksamheten antogs skada eller förstöra fransfladdermusens viloplats, vilket innebar att dispens enligt artskyddsförordningen krävdes.

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN lämnade dispens och tillstånd samt föreskrev villkor om kompensationsåtgärder innebärande att sökanden skulle förbättra befintliga födosöksmiljöer för fransfladdermusen samt tillskapa nya lövskogsbestånd på strategiska platser. Skälet till dispens var att utbyggnaden var påkallad av tvingande skäl som hade ett överskuggande allmänintresse (platsen är utpekad som ett riksintresse för industriell produktion). Genom de föreskrivna kompensationsåtgärderna bedömdes att verksamheten inte skulle försvåra möjligheterna att upprätthålla eller nå gynnsam bevarandestatus för fransfladdermusen i sitt naturliga utbredningsområde.

I Preemraff-målet fick kompensationsåtgärderna alltså en avgörande betydelse för att dispens kunde medges.

En verksamhet som har ett allmänintresse ansågs kunna tillåtas trots negativ påverkan, förutsatt att kompensationsåtgärder vidtogs.

**Christina Rydell
Ahlström**

VID GENOMGÅNG AV praxis avseende vindkraft kan konstateras att det endast i ett fåtal fall föreskrivits villkor om kompensationsåtgärder (då kopplat till påverkan på rennäringen). I övrigt lyser sådana villkor med sin frånvaro i denna typ av mål.

I praxis är fastslaget att vindkraft är ett angeläget allmänt intresse (se bl.a. MÖD 2005:66).

För att Sverige ska kunna klara sina klimat- och energipolitiska mål måste vindkraftens angelägna allmänintresse få en ökad tyngd i tillåtlighetsbedömningen, särskilt utifrån det klimathot vi står inför. Domstolens resonemang i Preemraff-målet bör kunna tillämpas på motsvarande sätt vid prövning av tillstånd/dispenser för vindkraft. Detta gäller särskilt då vindkraften är en verksamhet utan negativ klimatpåverkan.

Förhoppningsvis leder domen i Preemraff-målet till att vindkraften, i egenskap av ett angeläget allmänt intresse, får ökad betydelse. Andra intressen kan då få stå åt sidan, förutsatt att dessa kompenseras. För att Mark- och miljödomstolens resonemang ska få ett högre prejudikatvärde krävs ett klargörande i överrätt men också ett tydliggörande av lagstiftaren.

Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen, varför vi troligen kommer få närmare besked i frågan. *

Christina Rydell Ahlström

advokat/partner på MAQS advokatbyrå